

Slom velike priče o uspjehu: kako politika ubija europske vukove

Article by Annick Hus, Gabriele Di Donfrancesco, Kristin Karlsson, Maria Dybcio, Martin Vrba
March 3, 2026

EU je dugo tvrdio da promiče suživot između vuka te drugih velikih zvijeri i ruralnih zajednica. Međutim, u praksi su napori EU-a u velikoj mjeri bili usmjereni na nadoknađivanje štete poljoprivrednicima, a ne na ulaganje u dugotrajna rješenja. Ovaj reaktivan pristup nije bio uspješan i sada se njime opravdava urušavanje jednog od rijetkih primjera uspješnog očuvanja prirode u Europi.

Kada je 2022. godine Švicarska zatražila da se snizi stupanj zaštićenosti vuka u sklopu Konvencije iz Berna, EU se tome izravno suprotstavio. Navodeći znanstveno mišljenje Inicijative velikih zvijeri za Europu, Bruxelles je tvrdio da taj potez nije utemeljen i da će ugroziti ionako krhke uspjehe na polju očuvanja prirode.

Međutim, dvije godine kasnije ti su isti argumenti odbačeni. Do kraja 2023. godine Europska je komisija pokrenula reviziju, a u 2024. i sama je predložila značajno smanjenje stupnja zaštite koje je prije toga odbacila kao „znanstveno neutemeljeno”. Nije se promijenila znanost, već politika: depopulaciju sela, nedovoljno financiranje i nezadovoljstvo poljoprivrednika konzervativne su stranke napuhale u širu kritiku zelenih politika. Suočivši se pod pritiskom, EU je prestao zagovarati strogu zaštitu i suživot te je ustupio pred političkim problemima.

Cijena uspjeha

Protetkih desetljeća vukovi su se rasprostranili većim dijelom Europe, šireći se od svojih uporišta u Karpatima, Dinarskim Alpama i na Iberijskom poluotoku prema zapadnoj Europi i stvarajući zasebne populacije koje često prelaze okvire nacionalnih granica. Izvanredan oporavak omogućila je stroga razina zaštite u sklopu Smjernice o staništima i Konvencije iz Berna, koje su dovele do povećanja populacije vuka s 12 000 u 2012. na današnjih približno 21 500 jedinki. Riječ je o jednom od najzapaženijih uspjeha na području očuvanja prirode u Europi.

Međutim, EU je prije tri godine promijenio smjer. U studenome 2022. Europska pučka stranka, kojoj pripada predsjednica komisije Ursula von der Leyen, uz podršku Renew Europe, Europskih konzervativaca i reformista te zastupnika krajnje desnice, upozorila je da „rastuće populacije velikih zvijeri ugrožavaju tradicionalno stočarstvo”. Sljedećeg dana Europski je parlament usvojio [rezoluciju](#) kojom nalaže Komisiji da razmotri ublažavanje zaštite vukova i medvjeda.

Naknadna [dubinska analiza](#) pružila je u prosincu 2023. osnovu Komisiji za donošenje odluke o smanjenju predloženog stupnja zaštite vuka. Kulminacija je bila donošenje odluke Europskog parlamenta da za ovu vrstu podrži spuštanje razine zaštite sa „strogo zaštićena” na „zaštićena” u okviru Konvencije iz Berna i Direktive EU-a o staništima, što je provedeno u prosincu 2024., odnosno na proljeće 2025.

Nastojanja da se oslabi zaštita vukova proturječe ekološkim dokazima. Baš poput medvjeda, vukovi su vršni predatori i ključna vrsta koja pod kontrolom drži broj jelena i divljih svinja, čime se sprječava prekomjerna ispaša i omogućava se regeneracija šume. Njihova prisutnost pokreće trofičke kaskade koje jačaju bioraznolikost i neizravno održavaju biljke, kukce i male mesojede u europskim ekosustavima.

Značajan primjer političkog preokretanja dokaza dogodio se početkom godine u Švedskoj, državi koja nedvojbeno krši [Direktivu EU-a o staništima](#) već duže od desetljeća. Švedska je odobrila godišnji odstrel populacije vukova, dok političari svom snagom lobiraju da se snizi zakonski status ove vrste.

Ovog ljeta prvi put u šest godina [Švedska je vlada](#) smanjila nacionalnu referentnu vrijednost vukova s 300 na 170 jedinki. Taj su potez osudili međunarodni [znanstvenici](#) koje je vlada angažirala da procijene posljedice. Oni su optužili političare za pogrešno prezentiranje njihovih rezultata i izričito odbacivanje odluke Švedske. Također su upozorili na to da populacija od samo 170 vukova ne zadovoljava zahtjeve propisane Direktivom o staništima za održavanje pozitivnog statusa očuvanja.

Slična su upozorenja izrečena na razini EU-a. Prije Konvencije iz Berna iz prosinca 2024., Europska inicijativa za velike zvijeri (LCIE) [upozorila je](#) da bi smanjenje razine zaštite vuka u Direktivi o staništima predstavljalo opasan presedan. Iako se broj jedinki vuka oporavio, šest od sedam biogeografskih regija EU-a i dalje je klasificirano kao „nezadovoljavajuće”. Isto tako, od devet prekograničnih populacija koje su pod pratnjom Međunarodnog saveza za očuvanje prirode i prirodnih bogatstava (IUCN), šest ih se smatra ugroženima ili gotovo ugroženima.

LCIE je sa zabrinutošću primijetio da se njegovo izvješće iz 2022. – koje se u početku navodilo s ciljem suprotstavljanja smanjenju razine zaštite – kasnije koristilo u svrhu opravdanja smanjenja zaštite. Pa ipak, nije došlo do značajnije promjene što se tiče brojeva jedinki ili ugroženosti te je procjena iz 2023. izvijestilo samo o neznatnom povećanju. Kao odgovor na ovo, LCIE je upozorio da politizacija ovih odluka u opasnost dovodi znanstveno utemeljeno očuvanje prirode, pri čemu je predloženo smanjenje razine okarakterizirano zaštite kao „preuranjeno i pogrešno”.

Cijena vučjih napada

Premda vukovi više vole osjetljive divlje kopitare i papkare, nezaštićena stoka predstavlja lagan plijen, što potiče sliku o vukovima kao velikoj prijetnji. Dubinskom analizom zabilježeno je 65 499 ubijenih grla stoke diljem država članica EU-a, uz 18,7 milijuna eura isplaćene odštete. Agrarne i desničarske stranke iskoristile su ove brojke kako bi zatražile ublažavanje zaštite, oslanjajući se pritom na nezadovoljstvo seoskog stanovništva. Flamanski ministar za dobrobit životinja [Ben Weyts](#) sazeo je ovo raspoloženje nakon što je u svega nekoliko dana ubijeno više ponija. „U određenom trenutku potrebno je iz perspektive dobrobiti životinja usuditi se reći da je cijena zaštite pojedine vrste previsoka”.

Pa ipak, Flamanci pokazuju da je suživot s vukovima moguć. Šteta od vukova u belgijskoj regiji u kojoj se govori nizozemski dosegla je 2021. godine rekordnih 189 jedinki, ali je 2024. pala na 99, što je smanjenje za gotovo 50 % u svega tri godine. Diemer Vercayie iz [Wolf Fencing Team Belgium](#) (WFTB), smatra da je ovaj pad usko povezan s preventivnim mjerama, pri čemu je na glavnom teritoriju čopora u Limburgu otprilike polovica ograda osigurana protiv vučjih napada. Otkako se životinja 2018. godine vratila u Flandriju, WFTB je obradio 1400 zahtjeva i više od 700 ograda osigurao protiv vučjih napada. Profesionalnim poljoprivrednicima troškovi se nadoknađuju do visine od 100 % putem Flamanskog fonda za ulaganja u poljoprivredu (VLIF), dok se amaterskim uzgajivačima troškovi nadoknađuju do visine od 90 % putem Agencije za prirodu i šume, uz stanovitu potporu za održavanje.



Inicijativa Wolf Fencing Team Belgium na djelu. Izvor: ©Hans Moyson

S druge strane, Nizozemska je godinama odgađala poduzimanje mjera. Rascjepkana vlada i sporo donošenje politika doveli su do nedosljednih mjera, dezinformacija i polarizacije, pri čemu je nacionalni plan po pitanju vukova usvojen tek 2025. Poljoprivrednici koji ulažu u zaštitnu ogradu često su izloženi riziku stigmatizacije jer su se

„pomirili“ s vukovima. Unatoč desetljećima provođenja EU-ove retorike i napretka regionalno neujednačenog napretka, brojne države članice i dalje ostaju zarobljene u polarizirajućim raspravama koje su ih spriječile u usvajanju koordiniranih praktičnih rješenja.

Kritičan nedostatak ljudskog faktora

Diljem EU-a vukove ne dovode u opasnost samo političke odluke. Na njihove populacije utječu rascjepkanost staništa, sukobi s pastirima i turističkim sektorom, kao i visoke stope smrtnosti zbog zakonitog i nezakonitog usmrćivanja te prometnih nesreća. Procjenjuje se da vukovi u usmrte u prosjeku **56 000 domaćih životinja** svake godine – od ukupno 279 milijuna grla stoke – što je otprilike tri životinje po vuku godišnje. Gubici stoke na razini zemlje možda su podnošljivi, ali lokalne žarišne točke mogu biti suočene s velikim pritiskom. Napadi vukova predstavljaju neizravne troškove koje je teško brojčano procijeniti, kao i duševnu bol, a ponovljena šteta može dovesti u opasnost stočarstvo, kulturnu baštinu i egzistenciju u ruralnim sredinama.

Napadi vukova predstavljaju neizravne troškove koje je teško brojčano procijeniti, kao i duševnu bol, a ponovljena šteta može dovesti u opasnost stočarstvo, kulturnu baštinu i egzistenciju u ruralnim sredinama.

Potpota suživotu s vukom provodi se u Poljskoj putem nedovoljno financiranih i preopterećenih Regionalnih uprava za zaštitu okoliša (RDOŚ) koje se unatoč dostupnosti EU sredstava oslanjaju samo na nacionalna sredstva. Tijekom proteklih pet godina RDOŚ-u nisu dodijeljena nikakva sredstva iz Nacionalnog fonda za zaštitu okoliša i upravljanje vodama u ime mjera povezanih sa suživotom čovjeka i vuka. **WWF Poljska** naglašava potrebu za snažnijom potporom poljoprivrednicima, uključujući financiranje sredstvima EU-a. Velik dio informiranja javnosti i edukacije provode nevladine organizacije i čuvari prirode poput Piotra Chmielewskog iz udruge *Z Szarym za Plotem* („Staviti vuka iza ograde“), koji provodi školske i društvene programe usmjerene na promjenu percepcije javnosti. On napominje da su „riječi snažno oružje; vukovi se ne mogu braniti [protiv njih].“

Pokazalo se da promijeniti kulturna stajališta nije uopće lagano. Nakon što su 1970-ih godina gotovo nestali, vukovi su se u Poljskoj oporavili nakon dobivanja pravne zaštite 1998. Međutim, nezakonito se ubijanje nastavlja. Prema istraživanjima Poljskog istraživačkog instituta, godišnje u krivolovu strada barem 140 vukova, iako je stvarna šteta vjerojatno puno veća. Kazneni su progoni rijetki jer se brojni prijestupnici izvuku zbog preopterećenosti sudova i slabog provođenja zakona.

Istaknuti je primjer Lego. Ovog vuka, koji je nedugo prije toga postao otac, u kolovozu 2024. ustrijelio je lovac. Lovac je tvrdio da je zamijenio Lega za crvenu lisicu, čiji je lov dopušten zakonom u Poljskoj. Ovaj slučaj, međutim, i dalje čeka na sudu. Kao što Chmielewski primjećuje: „Poznat nam je samo vrh ledene sante. Ove slučajeve jako je teško kazneno progoniti. Kaznena djela povezana s divljim životinjama i dalje predstavljaju relativno novo područje prava.“

Nezakonito usmrćivanje vukova sve je uobičajenije i u susjednoj Češkoj. U svibnju ove godine pronađena su četiri mrtva vuka u regiji Jesenicko, najvjerojatnije kao posljedica trovanja. Scenarij je u ovakvim slučajevima uvijek isti: policijska istraga ne vodi nikamo i slučaj se odbacuje. To ne vrijedi samo za krivolov, nego i za širok spektar kaznenih djela protiv okoliša. Često nedostaje volje, tehnologije i osoblja kako bi se slučajevi temeljito istražili i kako bi se počinitelji ulovili.

Često nedostaje volje, tehnologije i osoblja kako bi se slučajevi temeljito istražili i kako bi se počinitelji ulovili.

Problem koji ne poznaje granice i manjkava rješenja

Unatoč raznolikom krajobrazu, kulturi i brojnosti vukova, **politički** javni narativi povezani s vukovima nevjerojatno su slični diljem država članica EU-a. Protivnici često prikazuju vuka kao prijetnju javnoj sigurnosti, pri čemu potpiruju strah od napada na djecu i od nesigurnosti u ruralnim područjima – iako u 21. stoljeću u Europi **nije bilo napada vukova na ljude sa smrtnim ishodom**. Kritičari upozoravaju da se ovakvom retorikom šire dezinformacije i dovode u opasnost napore usmjereni na zaštitu prirode. Tvrdnje o „suvišnom usmrćivanju“ – odnosno da vukovi usmrte više no što pojedju – koriste se kako bi ih se prikazalo kao krvoločne predatore. Budući da mobilni signal sada pokriva i najudaljenije pašnjake, poljoprivrednici i pastiri sve su više izloženi ovim narativima putem društvenih mreža, što postaje sve veći problem za NVO-eve koji se bore protiv dezinformacija.

Pojedini kritičari zaštite vukova često tvrde da je broj životinja umjetno povećan putem tajnih programa reintrodukcije, a ne putem prirodne rekolonizacije. Drugi idu još dalje, tvrdeći da se sam život na selu pogoršao otkako se vratio vuk. Argumenti poput ovih koriste se za lobiranje za strožu kontrolu čovjeka nad vučjom populacijom, koja se predstavlja kao neophodna za ponovno uspostavljanje ravnoteže i za očuvanje egzistencije.



Stado Monice Fedel pase u Brentskim Dolomitima u blizini Trenta. ©Federico Ambrosini

Ove tvrdnje često privlače pažnju u medijima, a naglašavaju ih neprovjerene prijave o napadima vukova. Uznemirena ovim trendom, skupina poljskih znanstvenika specijaliziranih za istraživanje vukova i zaštitu prirode izdala je u svibnju 2025. zajednički prigovor kojim upozoravaju: „Zabrinjava nas što su informacije o vukovima koje

se objavljuju u medijima često neistinite, zavaravajuće i dovode čitatelja u zabludu”.

Jednako je zavaravajuća pretpostavka da izlučivanje vukova predstavlja jednostavno rješenje. Kao što je jedan talijanski čuvar parka primijetio, stariji vukovi obično one mlađe drže pod kontrolom, stoga ubijanje pogrešne životinje može destabilizirati krdo i potaknuti napade na stoku ili nepredvidiva lutanja vukova. Štoviše, vučje populacije sklone su brzom obnavljanju pa su učinci izlučivanja jedinki kratkoročni.

Unatoč tome, pojedinci to stavljaju u još složeniju perspektivu. Paola Aragno iz Talijanskog instituta za zaštitu okoliša i istraživanje (ISPRA) naglašava da je učinak izlučivanja u velikoj mjeri psihološke prirode: Aragno smatra istovremeno da „zabrana izlučivanja neće pridonijeti suživotu”. Ona smatra da povremeno ubijanje vukova može pomoći seoskim zajednicama da se osjećaju manje bespomoćno i potaknuti ih da prihvate mjere suživotu, budući da time „ne samo što se brane, nego i uzvraćaju udarac”. U Italiji je ISPRA postavila godišnju granicu zakonskog odstrela vukova na 160 jedinki, iako bi stvarni broj mogao biti niži kad se uračunaju pregažene i otrovane životinje te one stradale u krivolovu. Ovakvi pritisci već sada značajno ograničavaju opstanak vukova, a dok u društvenim medijima prevladavaju marginalni stavovi protiv vukova, brojni pastiri priznaju da odstrel ima i nedostatke.

Dok u društvenim medijima prevladavaju marginalni stavovi protiv vukova, brojni pastiri priznaju da odstrel ima i nedostatke.

Pozitivni primjeri postoje

Iako Europska unija sve više podržava odstrel, unutar EU-a postoje pozitivne inicijative. Od 1992. godine u sklopu projekata LIFE koji su financirani sredstvima EU-a, ispitani su alati za suživot koji uključuju električne ograde, pse čuvare i uključenost dionika. Pregled 135 projekata iz zemalja Sredozemlja i Rumunjske pokazuje da uz ispravnu provedbu takve mjere mogu biti djelotvorne. Utvrđeno je da su električne ograde – poput onih koje je ugradio Wolf Fencing Team Belgium – najučinkovitija nesmrtonosna mjera, dok su druge mjere ostvarile tek djelomičan uspjeh. Švedsko istraživanje potvrđuje da bilo kakva ograda pomaže smanjiti napade vukova, pri čemu dvije vrste nude najbolju zaštitu: električni pastir s pet žica i mreža za ovce pojačana dvjema električkim žicama, poznata kao „ograda protiv grabežljivaca”. Unatoč tim obećavajućim rezultatima, znanstvenici naglašavaju da su potrebna dodatna istraživanja kako bi se utvrdile metode čija je učinkovitost najdosljednija. Neadekvatni standardi evaluacije i izvještavanja i dalje otežavaju donošenje pouzdanih zaključaka.

Psi čuvari stoke (LGD-ovi) u Italiji su se pokazali posebno učinkovitima u odvratanju predatora. Njihovu uporabu podupire većina regija, iako su u nekim slučajevima programi financiranja doveli do porasta cijene štenaca. U područjima poput središnje Italije, u kojima vukovi nikada nisu nestali te su kasnije ponovno nastanili veći dio zemlje, postoji snažna tradicija uzgoja pasa pasmina marema i samojed. Iako LGD-ovi mogu biti jako djelotvorni, njihov uspjeh ovisi o propisnoj dresuri, upravljanju i predanim trenerima. U Poljskoj su pokušaji rasprostranjivanja pasmine tatranskog ovčara (owczarki podhalańskie) dali proturječne rezultate. Pojedini su psi uzgojeni više kao domaći ljubimci nego radne životinje, što je utjecalo na njihovu učinkovitost.

Napori su i dalje raspršeni

Određena državna tijela u zemljama poput Francuske, Italije i Njemačke pružaju podatke, smjernice i obrazovne resurse kako bi promicao suživot s vukom. Unatoč tome, ovi napori često su fragmentirani, nedovoljno financirani i slabo integrirani u šire politike ruralnog razvoja. Europska platforma za suživot i njezini regionalni ekvivalenti olakšali su dijalog i promiču dobre prakse, ali sudjelovanje je dobrovoljno i često ga ometaju politička opiranja ili nepovjerenje među interesnim grupama.



Pašnjak Matthiasa Prietha s pogledom na dolinu Puster u Južnom Tirolu. Izvor: ©Federico Ambrosini

U sjevernotalijanskoj alpskoj pokrajini Trento šumski rendžeri pružaju pastirima aktivnu podršku time što ih opskrbljuju informacijama, ogradama, pa čak i psima čuvarima stada, što je neobičan, ali učinkovit pristup. Na samo pola sata udaljenosti od Južnog Tirola, autonomna pokrajina Bolzano odabrala je sasvim drukčiji pristup.

2023. godine proglasila je suživot s vukom „nerazboritim“ na 1458 od 1500 alpskih pašnjaka. Uz tek nekolicinu preostalih aktivnih pastira i stada koja su često bez nadzora – što su prakse koje potječu iz razdoblja kad su vukovi i medvjedi bili istrijebljeni – sukobi su s predatorima intenzivni.

Do prvog izlučivanja vuka u Italiji došlo je 11. kolovoza 2025. Herbert Dorfmann, zastupnik Europske pučke stranke u Europskom parlamentu porijeklom je iz Južnog Tirola i već se dugo suprotstavlja vukovima te je imao ključnu ulogu u preokretu EU-ove politike zaštite. S druge strane, kao jedan od malobrojnih lokalnih pastira koji koriste preventivne mjere, Matthias Prieth rekao je da stvarni problem leži u dugoročnom nestajanju alpskih pašnjaka: „Alpski pašnjaci počeli su izumirati puno prije pojave vuka“. Iako priznaje da bi pucao u vuka koji napada njegovo stado, raširenu praksu odstrjela smatra nepotrebnom. Umjesto toga predlaže sustav u kojem se za potpore u okviru Zajedničke poljoprivredne politike EU-a (ZPP) uzima u obzir niska stopa predacije, s ciljem nagrađivanja odgovornog stočarstva.



Matthias Prieth kako čuva svoje stado. Izvor: ©Federico Ambrosini

Slučaj smeđeg medvjeda

Osim vuka, smeđi medvjed također se našao na meti Europske pučke stranke. Broj medvjedih jedinki značajno je porastao posljednjih godina, pri čemu se procjenjuje da u Europi trenutno ima 20 500 jedinki – porast od 17 % u odnosu na 2016. U svom [manifestu iz 2024. godine](#), EPP je – kao najveća europska politička obitelj – bio vrlo jasan što se tiče smeđeg medvjeda: „Potrebna su nova pravila za gospodarenje populacijama velikih mesojeda, pogotovo vuka i smeđeg medvjeda, uključujući odstrel kada njihova gustoća dosegne neodrživu razinu”.

Većina europskih smeđih medvjeda rasprostranjena je u planinama Karpata, koje se rasprostiru Rumunjskom, Slovačkom, Poljskom i Ukrajinom. Uporišta uključuju sjeveroistočnu Europu – posebice Finsku, Švedsku, Norvešku i baltičke zemlje – te zapadni Balkan, u kojem se populacije vuka protežu preko Hrvatske, Bosne i Hercegovine te Sjeverne Makedonije. Manje i izoliranije skupine i dalje postoje u Alpama, u Apeninima u središnjoj Italiji te na dijelovima Iberijskog poluotoka.

Kao i vukove, i medvjede se sve više prikazuje kao „izmakle kontroli” u središnjoj i istočnoj Europi, što potkrepljuje strah javnosti i politički pritisak u korist odstrela – čak i tamo gdje postoje dokazane strategije suživota. Učinkoviti instrumenti poput sigurnog upravljanja otpadom, električnih pastira, edukacije i novih tehnologija poput „[Radara za praćenje sukoba između medvjeda i ljudi](#)” – odnosno instrumenta za predviđanje koji se pokusno koristi u Bugarskoj – nude alternative koje nisu smrtonosne. Unatoč tome, prevencija se često zanemaruje. Tek su nedavno talijanske alpske regije, pogotovo regija Trento, poboljšale svoje [zaštićene spremnike za otpad](#) i sustav javnog informiranja [planinara](#).

U srpnju 2025., službenici u Poljskoj odobrili su izlučivanje [tri medvjeda](#) (strogo zaštićena vrsta velike zvijeri prema zakonu te zemlje) u blizini kuća u Csini u Potkarpatskom vojvodstvu, u kojem obitava najveća populacija medvjeda u zemlji. Kritika javnosti i znanstvene zajednice dovela je do poništenja ove odluke, ali slučaj pokazuje da je zaštita medvjeda i dalje krhka.

Kakav učinak ima turizam?

U 2024. godini medvjedi i vukovi prouzročili su ukupnu štetu od 145 000, odnosno 93 000 eura u Trentu. Monica Fedel iz okolice Trenta nedavno je prijavila da je medvjed napao jednog od njezinih konja na alpskom pašnjaku u Dolomitima Brente. Medvjed je uplašio konja te je ovaj probio zaštitnu ogradu. Monica za incident djelomično krivi turiste, budući da je svoja četiri psa čuvara u sumrak morala zatvoriti zbog straha da će napasti agresivnog psa planinara koji je bio u prolazu. Međutim, ona se ne ljuti na medvjeda. Promišljajući o ovoj situaciji govori nam da „se on ponaša poput medvjeda, dok se vuk ponaša poput vuka, a pastir poput pastira.”



Pas čuvar Monice Fedel. Izvor: ©Federico Ambrosini

Izješće EU-a LIFEstockProtect o zaštiti stoke potvrđuje da turisti za alpske pastire predstavljaju veći problem nego vukovi, budući da turizam često ometa zaštitu stoke. Pa ipak, pastiri ovise o posjetiteljima, jer je sam uzgoj stoke neodrživ zbog niskih cijena i pretjerane birokracije. Poticaji zajedničke poljoprivredne politike u velikoj mjeri

podržavaju „održavanje krajobraza” putem pašnje, a ne proizvodnjom, čime se katkada potiču i prevare.

U blizini, na planinskom pašnjaku Borce Basse, pastir Ivan Zanoni nedavno je zbog medvjeda izgubio tri magarca. U suzama je rekao da svaki slučaj predacije smatra „osobnim neuspjehom”, pogotovo ako jedna od ubijenih životinja pripada prijatelju koji ga je zamolio da se brine za nju. Uz samo jednog pomoćnika i sve veće troškove, ovaj pastir sustav ne smatra održivim.



Jedan od magaraca Ivana Zanonija. Izvor: ©Federico Ambrosini

Iako su pastiri zaslužni za održavanje slikovitih pašnjaka zahvaljujući kojima su Alpe isplativa turistička atrakcija, oni i dalje moraju plaćati zakup za njihovo korištenje. Ovo predstavlja dodatan značajan trošak povrh svih drugih izdataka, uključujući mjere za osiguranje zemljišta od vukova. „Ne želim da me plaćaju za čuvanje pašnjaka,”

kaže Zanon. „Međutim, ne mislim da bih trebao platiti ako sam taj koji se bine i osigurava ih“.

Budućnost vukova i medvjeda nije u rukama predatora, nego ovisi o tome hoće li se Europa uhvatiti ukoštac s ovim ozbiljnijim izazovima i izabrati prevenciju i podršku umjesto straha i politike.

Istraživanje je provedeno uz podršku Journalismfund Europe.



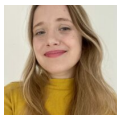
Annick Hus is a Belgian freelance journalist and researcher who has a keen interest in the complex dynamics that shape animal welfare, biodiversity and ecosystem health. Her reporting appears in leading Dutch-language media, including *Apache*, *Knack*, *MO** and *Belga*.



Gabriele Di Donfrancesco is a freelance journalist. He writes for *La Repubblica*, *Euronews*, *the Jacobin*, *the Bulletin of the Atomic Scientists*, *the Daily Dot*, *the New Humanist*, and others.



Kristin Karlsson is a freelance journalist who specialises in investigating environmental issues related to food production and the use of natural resources. Her work has been published in magazines like *Sveriges Natur* and *ATL* and other media.



Maria Dybcio is a Polish freelance journalist living in Germany. She publishes stories about migration, sustainability, and social issues. Her work has appeared in several Polish and international media. She also hosted a radio programme about the music of protests and revolution, "Revolution starts with music".



Martin Vrba is a Czech journalist, essayist, and researcher. Based in Prague, he writes about systemic emergencies such as the climate and ecological crises and their political, cultural, and socio-economic implications.

Published March 3, 2026

Article in Croatian

Translation available in English

Published in the *Green European Journal*

Downloaded from <https://www.greeneuropeanjournal.eu/slom-velike-price-o-uspjehu-kako-politika-ubija-europske-vukove/>

The Green European Journal offers analysis on current affairs, political ecology and the struggle for an alternative Europe. In print and online, the journal works to create an inclusive, multilingual and independent media space. Sign up to the newsletter to receive our monthly Editor's Picks.